

at frygte for Mangel paa Concurrence; men det vilde netop være til disse Instituters Fordeel og til alle reelle og honnette Pantelaaneres Fordeel, som der i Loven indførtes, saadanne Bestemmelser, som kunde indskrænke og formindste de ureelle og uhonnette Pantelaaneres Virksomhed. Jeg troer saaledes, at en Frygt for, at de Bestemmelser, som Udvalget har foreslaaet i denne Henseende, skulde kunne føre til nogen Skade for den Befolkning, som det har været Udvalgets Hensigt at sørge for, ikke har nogen Grund. Derimod har jeg selv indvæmmet, at det er umuligt isorveien at betregne, hvor gavnlige de ville være, hvormeget der vil udrettes ved dem. Det skal Udvalgets Majoritet ikke kunne sige, ligesaa lidt som, om ikke andre Forslag kunde være hensigtsmæssigere. Jeg skal iøvrigt bemærke, at den ærede sidste Tale, som var saa streng imod det Forslag, som Udvalget har stillet for at gøre det muligt at indskrænke Contractsfriheden, selv kom med et Forslag, der netop gik ud paa en Indskrænkning i denne. Han fandt, at det ikke vilde være nyttigt at fastsætte en vis bestemt Rente eller en vis Indløsningsfrist; nei, men derimod vilde han have en Bestemmelse om, hvorledes Pantelaanerne skulde bære sig ad med Realisationen af Panterne. Udvalget har nu meent, at det var meget vanskeligt at kunne sige, om en Bestemmelse i den ene eller den anden Retning vilde være den meest nyttige; Udvalget har netop villet vogte sig for her i Salen at forelægge bestemte Indskrænkninger i den ene eller den anden Retning. Jeg tvivler ikke paa, at dersom Udvalget var gaaet ind paa den ærede sidste Talers Anstuelser i denne Retning, og havde foreslaaet en Paragraph, der fastsatte en saadan Indskrænkning for Pantelaanerne med Hensyn til Realisation af Panter, vilde der, efter hvad der blev antydet under første Behandling fra andre Sider her i Salen, være fremkommet Forslag, der gik ud paa Indskrænkninger i andre Henseender; En vilde finde det hensigtsmæssigt at give en indskrænkende Bestemmelse med Hensyn til Renten — thi de stigende Renter, der ofte beregnes, maatte være Noget, der maatte vaares over — og Andre vilde igjen mene, at det vigtigste var at fastsætte en vis bestemt Tid,

inden hvilken Panterne ikke maatte realiseres. Men Udvalget har overhovedet ikke villet indlade sig paa saaledes at gjøre bestemte Forslag i den Henseende; det har meent, at det vilde være hensigtsmæssigt at overlade dette til Politiet, og jeg tvivler ikke paa, at Politiet, inden det gjør Forslag i saa Henseende, vil forhandle med de Redeligste af dem, som beskæftige sig med denne Næring, og at det vel vil vide ikke at foreslaae Noget, der ikke er praktisk. Det, som Udvalget har villet, er, at Politiet, naar det sandt det hensigtsmæssigt, kunde foreslaae saadanne Bestemmelser, som da, naar de bleve tiltraadte af Ministeriet, bleve gjældende. Navnlig naar Udvalget indskrænkede sig hertil, har det, som alt bemærket, ikke kunnet finde, at det burde lade sig afholde derfra ved den Betragtning, at det var tvivlsomt, hvad der vilde blive udrettet derved. Jeg vil tilføje, at Udvalget saameget mindre har kunnet gjøre dette, som det forekom os besynderligt, at man vilde interessere sig for den nuværende Tilstands Beholdelse, naar man seer hen til, hvorledes denne historisk har udviklet sig. Det maa jo nemlig erindres, at den nuværende Tilstand, den Tilstand, som man finder det saa betænkeligt at røre ved, kun har bestaaet i nogle faa Aar, og at det er en Tilstand, som i den Tid kun har viist sig at have uheldige Følger, saa uheldige Følger, at der fra alle Sider er blevet reist Klager imod den, og man kan heller ikke unblade at see hen til, at overalt i Ublandet, hvor dog de samme Grundsætninger, som man her paaberaaber sig, ligesaafuldt anerkjendes som hos os, har man ligeledes formeent, at en saadan Tilstand ved denne Næring, at den er ubunden og uindskrænket, og at der kun opstilles almindelige formelle Betingelser for Afgang til den, ikke kunde taales og ikke var tilstedelig. Under saadanne Omstændigheder forekom det Udvalget, at den blotte Betragtning, at man ikke vidste, hvorvidt Forandring i denne Tilstand vilde føre til Noget, ikke kunde afholde fra Forsøget paa, om noget Godt muligt skulde kunne være at opnaae.

Tobiesen: Jeg maa tillade mig et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad den ærede Ordfører nu sidst hittede. Det forekommer